

Tauw

**Borgingsdocument Natuur strandsuppletie
Dishoek-Vlissingen**

29 januari 2021

Verantwoording

Titel	Borgingsdocument Natuur strandsuppletie Dishoek-Vlissingen
Opdrachtgever	Rijkswaterstaat
Projectleider	Frank Aarts
Auteur(s)	Berto van Dam, Wim Heijligers
Tweede lezer	Adrie van Hooff
Projectnummer	1267308
Aantal pagina's	27
Datum	29 januari 2021
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Inleiding.....	4
2	Activiteiten	5
2.1	Locatie.....	5
2.2	Activiteiten	6
2.3	Suppletieprogramma; noodzaak suppletie.....	7
2.3.1	Algemeen	7
2.3.2	Noodzaak strandsuppletie Dishoek - Vlissingen.....	7
3	Wnb Gebiedsbescherming: Natura 2000	8
3.1	Werkwijze Wnb Gebiedsbescherming	8
3.2	Relevante Natura 2000-gebieden	8
3.3	Toegang Beperkend Besluit (TBB)	9
3.4	Toets aan beheerplannen	9
3.4.1	Vrijstelling in Natura 2000 beheerplan	9
3.4.2	Toetsing aan voorwaarden beheerplan	10
3.4.3	Zeehonden.....	16
3.5	Conclusie toetsing beheerplannen.....	22
4	Wnb Soortenbescherming.....	23
4.1	Werkwijze Wnb Soortenbescherming	23
4.2	Wetgeving	23
4.3	Toetsing Wnb Soortenbescherming.....	23
4.4	Conclusie	24
5	Conclusies.....	25
5.1	Gebiedsbescherming	25
5.2	Soortenbescherming	25
6	Literatuur	26
Bijlage 1	Uitvoeringsvoorwaarden voor aannemer	27

1 Inleiding

1.1 Inleiding

De kust van locatie Dishoek-Vlissingen staat al decennia bloot aan structurele erosie. De kustlijn dient gehandhaafd te blijven om behoud van de achterliggende functies te verzekeren. Hiertoe wordt de erosie tegengegaan door zandsuppleties die regelmatig herhaald moeten worden. Voor deze locatie wordt in de periode **2020-2021** een **strandsuppletie** uitgevoerd. De werkzaamheden dienen getoetst te worden aan de Wet Natuurbescherming (Wnb).

Als basis voor de beoordeling is het indicatief technisch ontwerp gebruikt. Dit ontwerp is getoetst aan de verschillende onderdelen van de Wet Natuurbescherming (Wnb). Voor de onderbouwing van de noodzaak van de suppletie, is het suppletieprogramma gebruikt en de uitgangspunten uit het kustlijnkaartenboek (langjarige trends in de ontwikkeling van het kustvak ter plaatse). In hoofdstuk 2 worden het ontwerp en de noodzaak van de suppletie nader toegelicht.

De toetsing bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Toetsing aan de Wnb onderdeel Gebiedsbescherming:
  - Hoofdstuk 3
  - Toetsing aan voorwaarden beheerplan
  - Bevoegd gezag: Ministerie LNV
2. Toetsing aan Wnb onderdeel Soortenbescherming:
  - Hoofdstuk 4
  - Bevoegd gezag: RVO, Ministerie van Economische zaken & Klimaat.

In hoofdstuk 5 staan de conclusies van de toetsingen samengevat. Alle toetsingen tezamen leiden tot een pakket aan voorwaarden waaraan de werkzaamheden moeten voldoen. Deze uitvoeringsvoorwaarden dienen in het ecologisch werkprotocol van de aannemer te worden verwerkt en staan in bijlage 1 opgenomen.

2 Activiteiten

2.1 Locatie

In figuur 2.1 zijn het zandwingsgebied, vaarroutes en suppletie locatie weergegeven t.o.v. de Natura 2000-gebieden. Hieruit blijkt dat het zandwingsgebied (S7ZD) buiten de begrenzing van Natura 2000 ligt. De suppletie vindt plaats op het strand. Het strand is volgens het aanwijzingsbesluit geen onderdeel van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saefthinghe. Alleen suppleties onder de laagwaterlijn vinden plaats in het Natura 2000-gebied. Dit vindt bij een strandsuppletie niet tot in zeer beperkte mate plaats, maar aangezien het in dit geval niet is uitgesloten wordt het in de toetsing meegenomen (zie tabel 3.3). De vaarroute gaat door de Natura 2000-gebieden Voordelta, Vlakte van de Raan en Westerschelde & Saefthinghe. In deze Natura 2000-gebieden gelden voor deelgebieden een Toegang Beperkend Besluit (TBB-gebieden). De vaarroute loopt echter niet door of nabij een TBB-gebied. Er zijn daarom vanuit TBB-gebieden geen beperkingen voor de activiteiten.

Figuur 2.1 Ligging activiteiten t.o.v. Natura 2000-gebieden

2.2 Activiteiten

Het ontwerp is vastgelegd in het Definitief Indicatief ontwerp¹. De eigenschappen en ontwerpparameters zijn samengevat in tabel 2.1.

Robuuste toetsing

De situatie op het moment van het opstellen van het indicatief ontwerp kan afwijken van de situatie op het moment van suppleren. Er is daarom een maximum variant (inclusief uitloopraaien) bepaald. De volumes en raaivakken van de maximum variant zijn in tabel 2.1 toegevoegd. De maximum variant wordt als uitgangspunt aangehouden in deze toetsing. In de praktijk zal meestal in een kleiner areaal met kleinere volumes worden gesuppleerd. Voor de uitvoering wordt een definitief ontwerp vastgesteld, deze valt binnen de kaders de getoetste maximum variant.

Getoetste activiteiten

De toetsing betreft alle activiteiten die horen bij de suppletie van zandwinnen, transporteren tot suppleren. Het zand kan op verschillende manieren worden vervoerd. Langs de Nederlandse kust wordt meestal per schip, soms in combinatie met een pijpleiding, getransporteerd. Vanwege ondiepe kustzones is de suppletielocatie soms moeilijk bereikbaar, het is dan noodzakelijk een geleidegeul te baggeren of door een brekerbank te graven. Voor deze suppletie wordt het graven van een geleidegeul of het doorgraven van een brekerbank niet voorzien, deze activiteit wordt daarom niet getoetst. Strandsuppleties worden aangebracht op het droge en deels natte deel van het strand. De mobilisatie en demobilisatie van het materieel (aanleg zinkerleiding en begin persleiding, materieel aanvoeren) duurt meestal enkele dagen, waarbij over zee met schepen of over land met (vracht)wagens materieel wordt aangevoerd op de beginlocatie van de suppletie (daar is vaak ook een tijdelijk depot voor de pijpen). Wanneer het suppletiezand over grotere afstand door de persleiding getransporteerd moet worden, wordt middels een boosterstation de druk op de leiding voldoende hooggehouden. Aansluitend wordt het zand geëgaliseerd en verdeeld door shovels over het strand en worden de persleidingen verlegd.

Tabel 2.1 Eigenschappen van de suppletie.

Eigenschap	Waarde
Naam	2021_Walcheren-Dishoek-Vlissingen_S2023
Natura 2000-beheerplannen	Voordelta, Vlake van de Raan, Westerschelde & Saeftinghe
Strand/vooroever	Strand
Scope suppletie	820.000 m3
Max. suppletie	1.100.000 m3
Raaivakken	2950 - 2694
Uitloop raaivakken	2850 - 3458
Kustlijn zorg jaar	2020-2021
Toetsjaar	2019
Indicatieve aanleghoogte	Varieert tussen 2m+NAP en 4m+NAP
Helling	helling 1:10 – 1:30

¹ Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving, 2019. Definitief Indicatief ontwerp strandsuppletie Westkapelle-Zoutelande 2020-2021. 22 oktober 2019.

2.3 Suppletieprogramma; noodzaak suppletie

2.3.1 Algemeen

Het meerjarig suppletieprogramma 2020-2023 is vastgelegd in de toelichting 'Onderbouwing actualisatie suppletieprogramma 2020-2023'. Suppleties zijn opgenomen in het suppletieprogramma als:

- er sprake is van structurele erosie,
- op basis van de jaarlijkse kustlijnberekening wordt verwacht dat vóór 1 januari 2024 in één of meerdere raaien de basiskustlijn overschreden raakt, en
- bestrijding van erosie van belang is voor het behoud van de aanwezige functies zoals waterveiligheid en recreatie.

2.3.2 Noodzaak strandsuppletie Dishoek - Vlissingen

Op Zuidwest-Walcheren treedt al jaren structurele erosie op. Het stuk kust tussen Dishoek en Vlissingen moet daarom geregeld gesuppleerd worden. Compensatie van de optredende erosie is nodig om de functies van het gebied te behouden. Gegeven de ligging van de primaire duinwaterkering is er niet veel ruimte om erosie voorbij de basiskustlijn toe te staan. In 2016 is een strandsuppletie op dit kustvak uitgevoerd. In dit suppletieprogramma is een herhaling van deze strandsuppletie opgenomen met uitvoer in 2020-2021. Door de aanwezigheid van de geul het Oostgat moet een suppletie uitgevoerd worden in de vorm van een strandsuppletie.

3 Wnb Gebiedsbescherming: Natura 2000

3.1 Werkwijze Wnb Gebiedsbescherming

Voor de relevante Natura 2000-gebieden is in het beheerplan een vrijstelling van vergunningplicht opgenomen, mits de suppletie wordt uitgevoerd conform de gestelde voorwaarden. In dit hoofdstuk wordt getoetst of voor de suppletie een vrijstelling geldt op basis van het beheerplan en of de suppletie voldoet aan de daarvoor geldende voorwaarden. Als de suppletie hieraan voldoet dan is geen vergunning nodig. In het beheerplan is vastgesteld dat significante effecten voorkomen worden door het naleven van de voorwaarden. Indien een deelactiviteit niet aan de voorwaarden voldoet dan wordt alleen voor die deelactiviteit een passende beoordeling uitgevoerd. In deze passende beoordeling wordt getoetst op de effecten die de betreffende deelactiviteit heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Voor deze deelactiviteit wordt vervolgens een vergunning aangevraagd. Het Ministerie van LNV is in dit geval het bevoegd gezag voor vergunningverlening.

3.2 Relevante Natura 2000-gebieden

De activiteiten vinden plaats in en nabij de Natura 2000-gebieden Vlakte van de Raan (alleen vaarroute), Voordelta (alleen vaarroute) en Westerschelde & Saeftinghe (vaarroute en suppletie). Er zijn geen beschermde Natura 2000 gebieden op land in de omgeving van de activiteit. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op land is Manteling van Walcheren op meer dan 10 kilometer afstand. Effecten op beschermde duingebieden zijn daarom op voorhand uitgesloten. Activiteiten op land zoals mobilisatie en demobilisatie hebben daarom met zekerheid geen effect op Natura 2000-gebieden. Mogelijke effecten zijn beperkt tot effecten op de mariene Natura 2000-gebieden.

Voordelta

Het Natura 2000-gebied Voordelta is het gebied voor de kust van Zeeland en de Zuid-Hollandse eilanden. Het is het geheel van de ondiepe zee, de droogvallende zandplanten, de slikken en de stranden. De stranden behoren tot aan de duinvoet ook tot de Voordelta. De duinvoetgrens is dynamisch: bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.

Vlakte van de Raan

Voor de monding van de Westerschelde ligt de Vlakte van de Raan, een zeegebied met een oppervlakte van 175 km². Het gebied verbindt de Voordelta met de grens met België. De Vlakte van de Raan vormt de overgang van open zee naar de Westerschelde en bestaat uit ondiep kustwater. De sterke stromingen en verschillen in eb en vloed zorgen voor waardevolle aan- en afvoer van voedingsstoffen. Het gebied kent daardoor een gevarieerd bodemleven en is de leefomgeving van bodemdieren, zeezoogdieren en vissen.

Westerschelde en Saeftinghe

De Westerschelde is de zuidelijke tak in het oorspronkelijke mondingsgebied van de rivier de Schelde. Het is de enige zeetak in de Delta waar nu nog sprake is van een estuarium met open verbinding naar zee. Het betreft een zeer dynamisch gebied, mede door de trechtvorm ervan, waarin het getijverschil naar achteren erg groot wordt. Het estuarium bestaat uit diepe en ondiepe

wateren, bij eb droogvallende zand- en slikplaten en schorren. Onder de schorren langs de Westerschelde bevindt zich het grootste schorregebied van ons land: het Verdrongen Land van Saefthinghe. Door het grote getijverschil bevat het Verdrongen Land van Saefthinghe zeer hoge oeverwallen en brede geulen. Buitengaats ligt de verzande slufte van de Verdrongen Zwarte Polder nog in het gebied. In het mondingsgebied is verder nog sprake van duinvorming bij Rammekenshoek, de Kaloot en op de Hooge Platen. Binnendijs liggen een aantal gebieden met aan het estuarium gekoppelde natuur: Rammekenshoek, Inlaag 1887, Bathse Kreek, Inlaag Hoofdplaat en Herdijkte Zwarte Polder.

3.3 Toegang Beperkend Besluit (TBB)

Zandwinning

De winningslocatie op meer dan 7 km afstand van Natura 2000-gebieden en de daarin liggende TBB gebieden. De TBB gebieden zijn daarom geen belemmering voor het zandwinnen.

Vervoer van zand

De vaarroute gaat door de Natura 2000-gebieden Voordelta, Vlake van de Raan en Westerschelde & Saefthinghe. De vaarroute loopt niet door of nabij een TBB-gebied. Voor de vaarroute gelden daarom geen beperkingen vanuit TBB-gebieden.

Suppletie

Het droge strand is niet begrensd als Natura 2000-gebied. Alleen het natte deel van het strand onder de laagwaterlijn, ligt binnen het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saefthinghe. Dit natte deel van het strand is geen onderdeel van een TBB-gebied. Voor de strandsuppletie gelden daarom geen beperkingen vanuit TBB-gebieden.

3.4 Toets aan beheerplannen

3.4.1 Vrijstelling in Natura 2000 beheerplan

Beheerplan Voordelta

In de Voordelta vindt alleen zandtransport plaats. De schepen zullen opgaan in het dagelijkse scheepvaartverkeer. Voor de zekerheid worden alle voorwaarden uit het beheerplan voor zandsuppleties nagelopen.

Beheerplan Vlake van de Raan

In het gebied vindt alleen zandtransport plaats. In het beheerplan Vlake van Raan is alleen opgenomen dat de zandwinlocatie op 900 meter afstand van het Natura 2000-gebied ligt. Het zandtransport is niet aan voorwaarden verbonden in de Vlake van de Raan.

Beheerplan Westerschelde & Saefthinghe

In het beheerplan Westerschelde & Saefthinghe zijn de activiteiten m.b.t. suppleties onder voorwaarden vrijgesteld van vergunning. Er wordt in het beheerplan geen onderscheid gemaakt tussen reguliere en niet-reguliere kustsuppleties, er wordt evenmin een lijst van beoogde suppleties gegeven. De voorwaarden uit het beheerplan gelden daarom ook voor deze suppletie.

In de volgende paragraaf wordt getoetst aan de voorwaarden uit voorgenoemde drie beheerplannen.

3.4.2 Toetsing aan voorwaarden beheerplan

In de volgende drie tabellen wordt de suppletie getoetst aan de voorwaarden uit het beheerplan Voordelta, Vlake van de Raan en Westerschelde & Saeftinghe. De toetsing kent drie uitkomsten, die met de volgende kleuren zijn aangeduid:

groen	Deze voorwaarde is niet van toepassing of de voorwaarde is wel van toepassing maar leidt niet tot maatregelen voor de uitvoering: aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering. Vergunningprocedure is niet nodig.
oranje	Deze voorwaarde is van toepassing en leidt tot maatregelen voor de uitvoering. Dankzij de maatregelen wordt aan de voorwaarde voldaan. De maatregelen worden opgenomen in ecologisch werkprotocol van de aannemer. Vergunningprocedure is niet nodig.
Rood	Aan deze voorwaarde kan niet worden voldaan. Voor deze deelactiviteit is een Passende beoordeling en vergunningprocedure nodig.

Tabel 3.1 Voorwaarden uit beheerplan Voordelta

Voorwaarden beheerplan Voordelta	Toetsing	Uitvoeringsvoorwaarden
Zandwinning		
Minimaal 900 meter afstand van Natura 2000-gebied	Het wingebied ligt op >7 km afstand	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
Zandtransport		
Buiten de winterrustgebieden blijven (in ieder geval geen toegang in de periode 15 december – 1 april en op ruime afstand >1500m, of zoveel als minimaal haalbaar met betrekking tot suppletielocatie) van de rustgebieden varen om effecten in de randzone van het rustgebied te minimaliseren	Nabij de activiteiten zijn geen winterrustgebieden aanwezig.	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
Minimaal 1200 m afstand van vaste rustgebieden voor zeehonden (zandplaten bij Middelplaat, Bollen van de Ooster en Hinderplaat). Wanneer dit niet mogelijk is, omdat binnen dit gebied een suppletie plaats moet	Deze gebieden liggen niet in de nabijheid van de activiteiten.	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.

Voorwaarden beheerplan Voordelta	Toetsing	Uitvoeringsvoorwaarden
<p>vinden, dient in ieder geval versterking van pups te worden voorkomen.</p> <p>Bij aanwezigheid van pups niet in de directe nabijheid (>1200m) varen in de zoogperiode (dec-feb) van de grijze zeehond</p>	<p>Deze gebieden liggen niet in de nabijheid van de activiteiten.</p>	<p>Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.</p>
<p>Bij aanwezigheid van pups niet in de directe nabijheid (>1200m) varen in de zoogperiode (mei-juli) van de gewone zeehond</p>	<p>Deze gebieden liggen niet in de nabijheid van de activiteiten.</p>	<p>Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.</p>
Vooroeversuppletie		
<p>Niet suppleren op belangrijke schelpenbanken.</p> <p>Alternatief: bij aanwezigheid belangrijke schelpenbank niet suppleren ten tijde van broedval tweekleppigen (met name Spisula) (juni) tot na foerageerperiode van de zwarte zee-eend (maart).</p>	<p>Er wordt niet binnen Voordelta gesuppleerd</p> <p>Er wordt niet binnen Voordelta gesuppleerd.</p>	<p>Niet van toepassing.</p> <p>Niet van toepassing.</p>
Strandsuppletie		
<p>Niet suppleren gedurende de broedperiode (apr/aug) op bekende broedlocaties van strandplevier bij embryonale duinen.</p>	<p>Het strand (en daarbij mogelijke broedlocatie) is geen Natura 2000-gebied, dit beperkt zich tot het open water. De strandsuppletie vindt daarom niet plaats binnen het Natura 2000-gebied (en niet binnen invloedssfeer van broedlocaties van strandplevier, deze liggen volgens het beheerplan Voordelta op tenminste 10 km afstand in het noorden van Walcheren).</p>	<p>Niet van toepassing.</p>
<p>Alternatief: minimaal 350m afstand houden tot broedlocaties van strandplevier (is inclusief veiligheidsmarge van 150m).</p>	<p>Zie hiervoor, niet van toepassing.</p>	<p>Niet van toepassing.</p>

Voorwaarden beheerplan Voordelta	Toetsing	Uitvoeringsvoorwaarden
Bij gevoelige duingebieden aanleg hoogte van de suppletie beperken tot maximaal +3 m NAP (ten opzichte van aanleg suppletie tot +4 a 5 NAP).	Strandsuppletie vindt niet plaats binnen het Natura 2000-gebied (en niet binnen invloedssfeer van gevoelige duingebieden).	Niet van toepassing.
De samenstelling en korrelgrootte van het zand bij strandsuppleties komt zo veel mogelijk overeen met het zand van het strand dat grenst aan de suppletielocatie.	Strandsuppletie vindt niet plaats binnen het Natura 2000-gebied en niet binnen invloedssfeer van gevoelige duingebieden.	Niet van toepassing.
Onderzoek naar aanwezigheid foerageergebieden van steenloper en effecten van suppleties op foerageergebieden	Strandsuppletie vindt niet plaats binnen het Natura 2000-gebied en heeft geen invloed op het daar aanwezige leefgebied van steenloper	Niet van toepassing.

Tabel 3.2 Voorwaarden uit beheerplan N2000 gebied Vlakke van de Raan

Voorwaarden beheerplan Vlakke van de Raan	Toetsing	Uitvoeringsvoorwaarden
A. Zandsuppleties Vergunningplicht (onderwatersuppleties)		
Onderwatersuppleties mogen niet in frequenties toenemen t.o.v. de huidige getoetste situatie. Als hier wel een voornemen toe bestaat, moet voor deze activiteit een aanvullende vergunning worden aangevraagd.	Niet van toepassing er vindt geen onderwatersuppletie plaats in het Natura 2000-gebied Vlakke van de Raan.	Niet van toepassing
B. Zandwinning Winning		
Zandwinning op locaties gelegen naast het Natura 2000-gebied Vlakke van de Raan is uitsluitend toegelaten wanneer de winningen minimaal 900 meter zeewaarts van de doorgaande -20 m NAP lijn plaatsvinden.	Zandwinkvak ligt op 7 km afstand. Aan voorwaarde wordt voldaan.	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
Bij diepe winning minimaal 2 km buiten begrenzing: Zandwinningen op locaties waar dieper dan twee meter in de bodem zand gewonnen wordt, zijn uitsluitend	Zandwinkvak ligt op 7 km afstand. Aan voorwaarde wordt voldaan.	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.

Voorwaarden beheerplan Vlakte van de Raan	Toetsing	Uitvoeringsvoorwaarden
toegelaten wanneer zij plaatsvinden op een afstand van minimaal 2000 meter vanaf de grens van het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan.		

Tabel 3.3 Voorwaarden uit beheerplan N2000 gebied Westerschelde & Saeftinghe

Voorwaarden beheerplan Westerschelde & Saeftinghe	Toetsing	Uitvoeringsvoorwaarden
Bij diepe zandwinning (> 2 m) op minimaal 2 km buiten de grens van het Natura 2000-gebied.	Zandwingebied ligt op meer dan 20 km afstand. Aan voorwaarde wordt voldaan.	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
Bij ondiepe winning (2 m) op minimaal 900 meter buiten het Natura 2000-gebied.	Zandwingebied ligt op meer dan 20 km afstand. Aan voorwaarde wordt voldaan.	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
Er wordt een afstand aangehouden van 1200 meter tot aan het deel van de plaat waarop de zeehonden rusten. Indien dit niet mogelijk is: Als de scheepvaartgeul zich nabij een ligplaats van zeehonden bevindt en als scheepvaartverkeer al op een korte afstand langs de ligplaats vaart, blijft deze toestand gehandhaafd. Hier geldt de verstoringsafstand van 1200 m niet, voor zoverre het schepen betreft die aan het gewone scheepvaartverkeer deelnemen. Stilliggende schepen, die met daartoe geëigende methoden als rainbowen of persen zand op het strand of vooroever aanbrengen moeten een afstand van 1200 m in acht nemen. Indien voorgaande niet mogelijk is (bijvoorbeeld als gevolg van de ligging van de vaargeul): - dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten de voor de zeehond gevoelige periode (werpperiode als er daadwerkelijk pups aanwezig zijn: half	Zie paragraaf 3.4.3. Omdat een scheepvaartgeul zich nabij een ligplaats van zeehonden bevindt en scheepvaartverkeer al op een korte afstand langs de ligplaats vaart, geldt de verstoringsafstand van 1200 m niet. Stilliggende schepen kunnen gezien de ligging van de ligplaats > 1200 m afstand houden.	Voor de aannemer geldt de volgende voorwaarde: Geen stilliggende schepen op <1200 meter afstand van ligplaats zeehonden Bankje van Zoutelande.
	Zie hiervoor aan de voorwaarde van 1200 meter afstand wordt voldaan, deze maatregelen zijn niet van toepassing.	Niet van toepassing.

Voorwaarden beheerplan Westerschelde & Saeftinghe	Toetsing	Uitvoeringsvoorwaarden
<p>mei-juli);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geen bemanning aan dek tenzij dit strikt noodzakelijk is; - Geen andere verlichting dan navigatieverlichting (behoudens noodgevallen); - Geen onnodig lawaai (scheepshoorn, audioapparatuur en dergelijke). <p>Om verstoring van broedvogels zo veel mogelijk te voorkomen dienen de zandwinning/strandsuppleties buiten het broedseizoen plaats te vinden. Indien dit niet mogelijk is, wordt voorafgaande en tijdens de winning/suppletie onderzoek gedaan naar het voorkomen van broedgevallen van de bontbekplevier, strandplevier en de dwergstern.</p>	<p>Niet van toepassing. Het droge strand is geen onderdeel van het Natura 2000-gebied. Bovendien worden geen broedende vogels verwacht gelet op de recreatiedruk.</p>	<p>Niet van toepassing.</p>
<p>Indien een broedgeval is vastgesteld, wordt door een markering een minimale afstand van 350 meter tot aan het nest gewaarborgd.</p>	<p>Zie hiervoor, niet van toepassing.</p>	<p>Niet van toepassing.</p>
<p>De locaties van gevoelige ecologische waarden (onder andere locaties met groepen vogels en belangrijke foerageer-, broed- en rustgebieden, de locaties van schelpdierconcentraties en de locaties van belangrijke platen voor zeehonden) dienen voorafgaande aan de werkzaamheden inzichtelijk te zijn.</p>	<p>Gelet op de hoge recreatiedruk op het strand en op de kaarten met belangrijke gebieden in het Natura 2000-beheerplan, liggen er geen kwetsbare foerageer-, broed- en rustgebieden voor vogels binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.</p> <p>Het deel dat mogelijk onder water wordt gesuppleerd ligt in de branding en is niet relevant voor schelpenbanken.</p> <p>De strandsuppletie heeft geen effect op schelpdierconcentraties en de platen</p>	<p>Niet van toepassing.</p>

Voorwaarden beheerplan Westerschelde & Saeftinghe	Toetsing	Uitvoeringsvoorwaarden
<p>Bij gevoelige duingebieden aanleg hoogte van de suppletie beperken tot maximaal +3 NAP (ten opzichte van aanleg suppletie tot +4 a 5 NAP).</p>	<p>voor zeehonden zijn in kaart gebracht (zie hiervoor).</p> <p>Aan deze voorwaarde is daarmee voldaan.</p> <p>De duinen in en/of nabij het suppletielocatie betreffen geen Natura 2000-gebieden. Er zijn geen gevoelige duingebieden aanwezig.</p>	<p>Niet van toepassing.</p>
<p>De samenstelling en korrelgrootte van het zand bij strandsuppleties komt zo veel mogelijk overeen met het zand van het strand dat grenst aan de suppletielocatie.</p>	<p>Het aangrenzende droge strand noch de duinen is aangewezen als Natura 2000-gebied. Bovendien is het zandwinvak is onderzocht korrelgrootte. Op basis daarvan is duidelijk geworden dat het zandwinvak geschikt is voor deze suppletie. Via de aanbesteding is geborgd dat de aannemer dit vak inzet voor de zandwinning.</p>	<p>Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.</p>
<p>Om te weten wat de effecten zijn van de kustsuppleties op foerageerfunctie van de stranden voor de steenloper in het Deltagebied dient hiervoor separaat onderzoek uitgevoerd te worden.</p>	<p>Op basis van telgegevens van Sovon (2013-2015) en NDFP gegevens tot 2020 komt de soort voor binnen het suppletie-gebied. Een bedekking van het gebied langs de laagwaterlijn met een laag zand kan de voedsel-beschikbaarheid tijdelijk verminderen. De harde structuren blijven echter onaangetast en geschikt als foerageergebied. Er is voldoende alternatief leefgebied aanwezig, de</p>	<p>Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.</p>

Voorwaarden beheerplan Westerschelde & Saeftinghe	Toetsing	Uitvoeringsvoorwaarden
	harde structuren blijven onaangetast en er blijft een strand (met vloedmerk) aanwezig. Er zijn daarom geen permanente effecten de foerageerfunctie van steenloper.	

3.4.3 Zeehonden

In de nabijheid van schepen die zand transporteren en suppleren kunnen ligplaatsen van zeehonden aanwezig zijn. De volgende beheerplan voorwaarde is van toepassing.

Beheerplan voorwaarden zeehonden

Er wordt een afstand aangehouden van 1200 meter tot aan het deel van de plaat waarop de zeehonden rusten. Indien dit niet mogelijk is: Als de scheepvaartgeul zich nabij een ligplaats van zeehonden bevindt en als scheepvaartverkeer al op een korte afstand langs de ligplaats vaart, blijft deze toestand gehandhaafd. Hier geldt de verstoringafstand van 1200 m niet, voor zoverre het schepen betreft die aan het gewone scheepvaartverkeer deelnemen. Stilliggende schepen, die met daartoe geëigende methoden als rainbowen of persen zand op het strand of vooroever aanbrengen moeten een afstand van 1200 m in acht nemen.

Op 2300 meter ten noordwesten van de suppletielocatie is een rustplaats van zeehonden aanwezig (Bankje van Zoutelande, zie figuur 3.2). De vaarroute ligt voor een klein deel op 1000 meter afstand van de rustplaats. In de seizoenen 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 zijn op deze ligplaats geen zeehonden geteld (Arts *et al.*, 2018; Arts *et al.*, 2019; Hoekstein *et al.*, 2020). Volgens het beheerplan wordt het als rustplaats gebruikt door gewone zeehonden (zie figuur 3.3 en 3.4). De plaat valt waarschijnlijk alleen bij laag water droog. De kans dat er permanent gewone zeehonden aanwezig zijn is daarom klein. Op basis van verspreidingsgegevens (Arts & Lilipaly *et al.*, 2018, Hoekstein *et al.*, 2020) en het beheerplan is de aanwezigheid van zeehonden met pups uitgesloten. Pups zijn meer landinwaarts aanwezig.

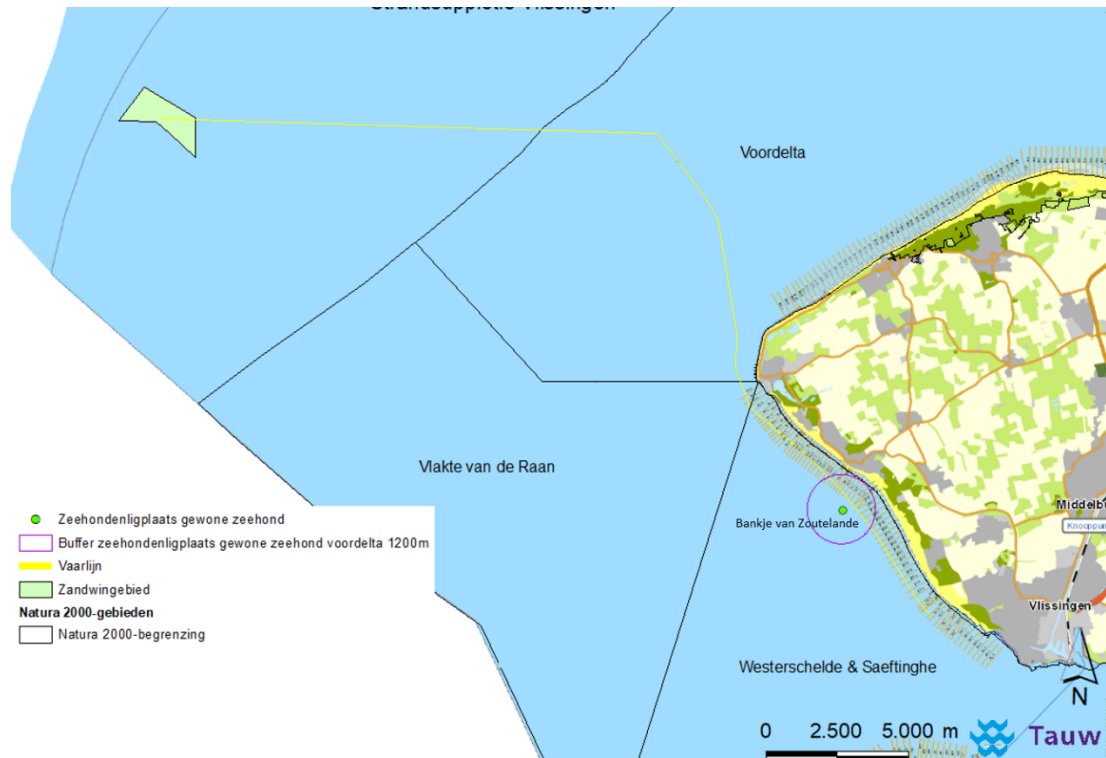
De zandplaat ligt nabij de route tussen de suppletielocatie en het zandwink. De beoogde vaarroute gaat via een bestaande scheepvaartgeul waardoor de vaarbewegingen opgaan in het normale vaarverkeer. Omdat de scheepvaartgeul zich nabij een ligplaats van zeehonden bevindt en scheepvaartverkeer al op een korte afstand langs de ligplaats vaart, blijft deze toestand gehandhaafd. Voor zandtransport geldt de verstoringafstand van 1200 m niet. Voor stilliggende schepen geldt deze afstand echter wel. Stilliggende schepen kunnen gezien de ligging van de rustplaats > 1200 m afstand houden. Om zeker te zijn dat verstoring wordt voorkomen moet deze voorwaarde in het ecologisch werkprotocol worden opgenomen. Door deze maatregel wordt aan alle beheerplanvoorwaarden voldaan. Gelet hierop valt de activiteit binnen de kaders van het beheerplan, er is geen vergunning nodig.

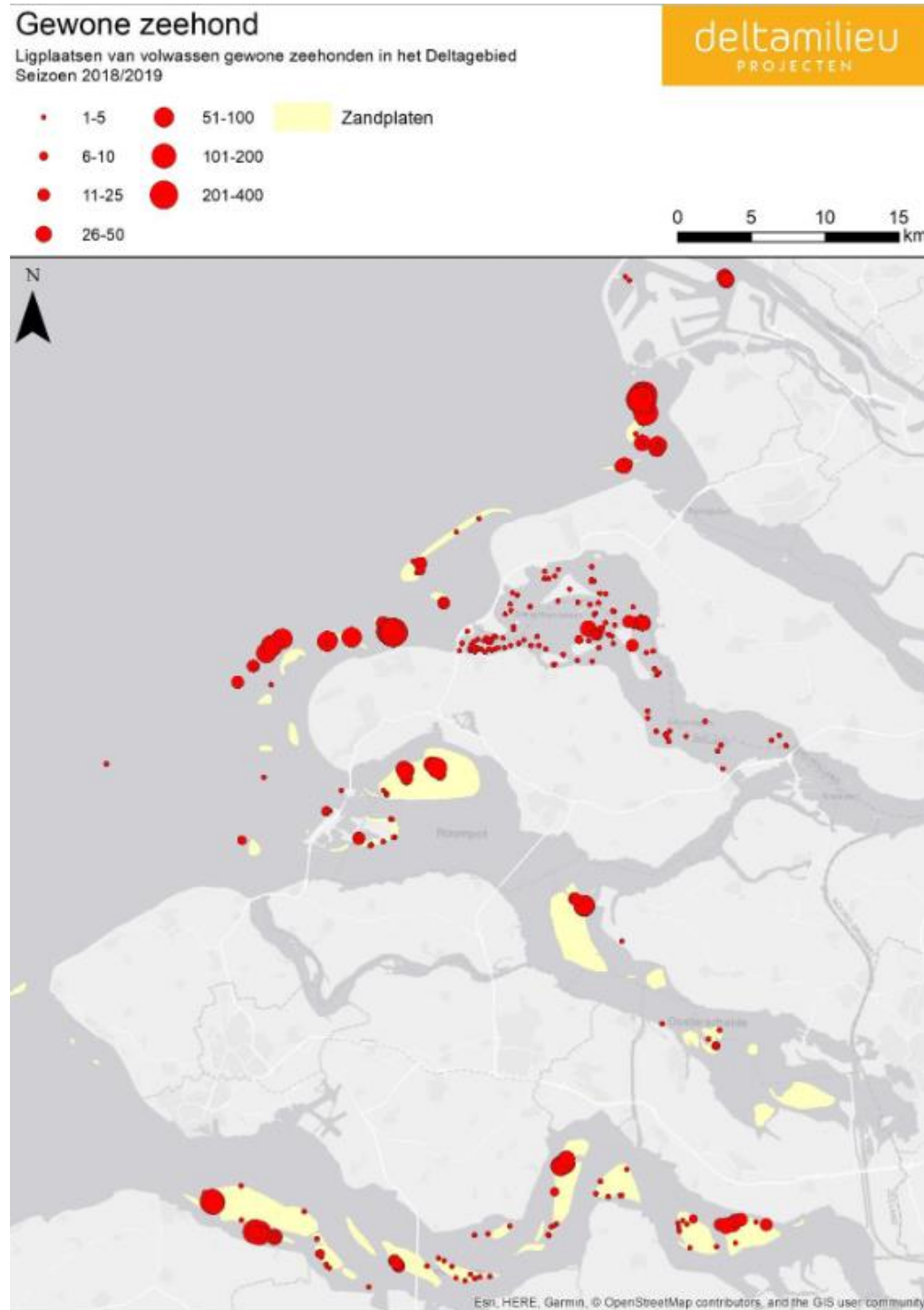
Uitvoeringsvoorwaarde voor aannemer

Geen stilligende schepen op <1200 meter afstand van ligplaats zeehonden Bankje van Zoutelande.

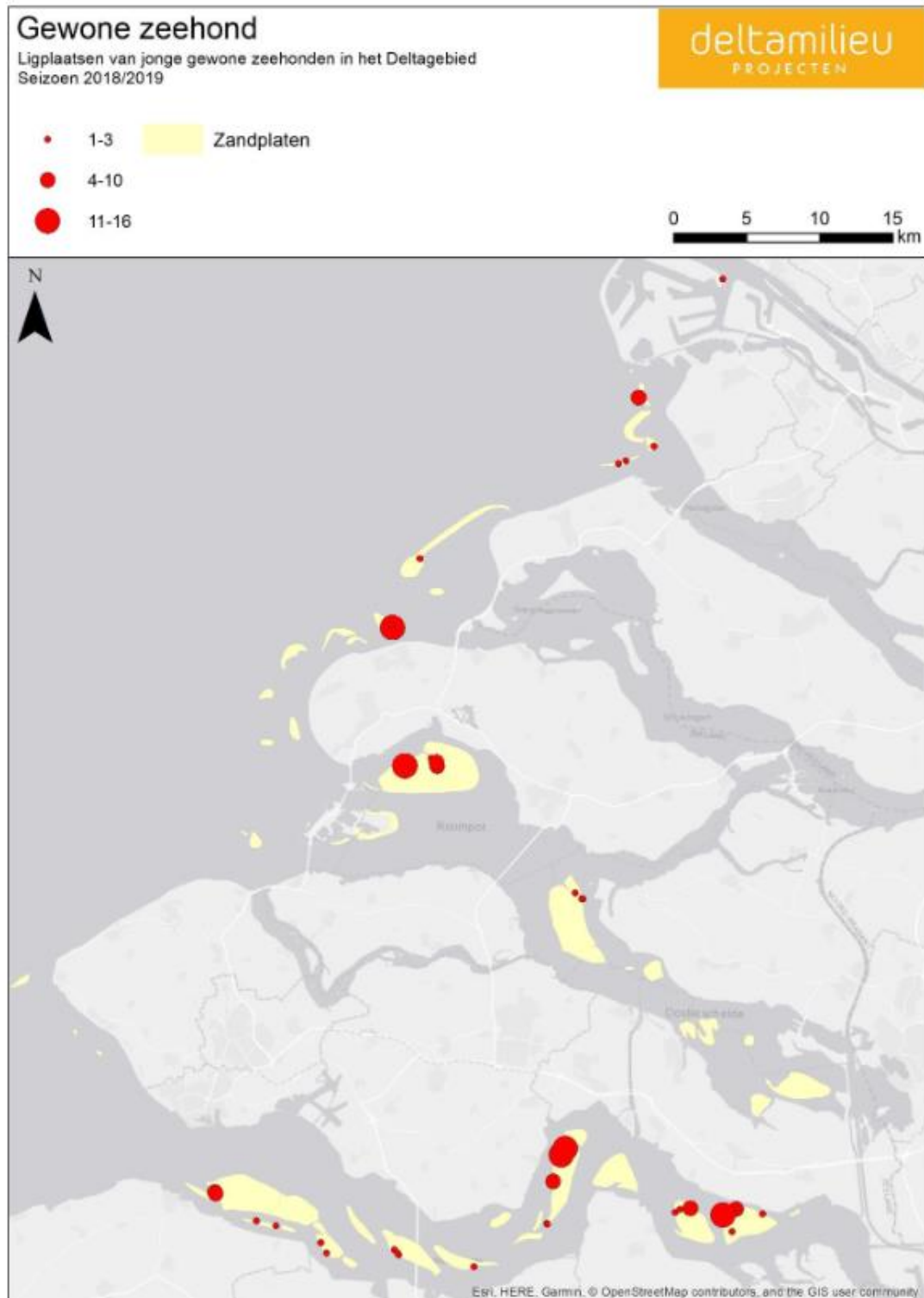

Figuur 3.2 Ligging beoogde vaarroute en de rustplaats van zeehonden.

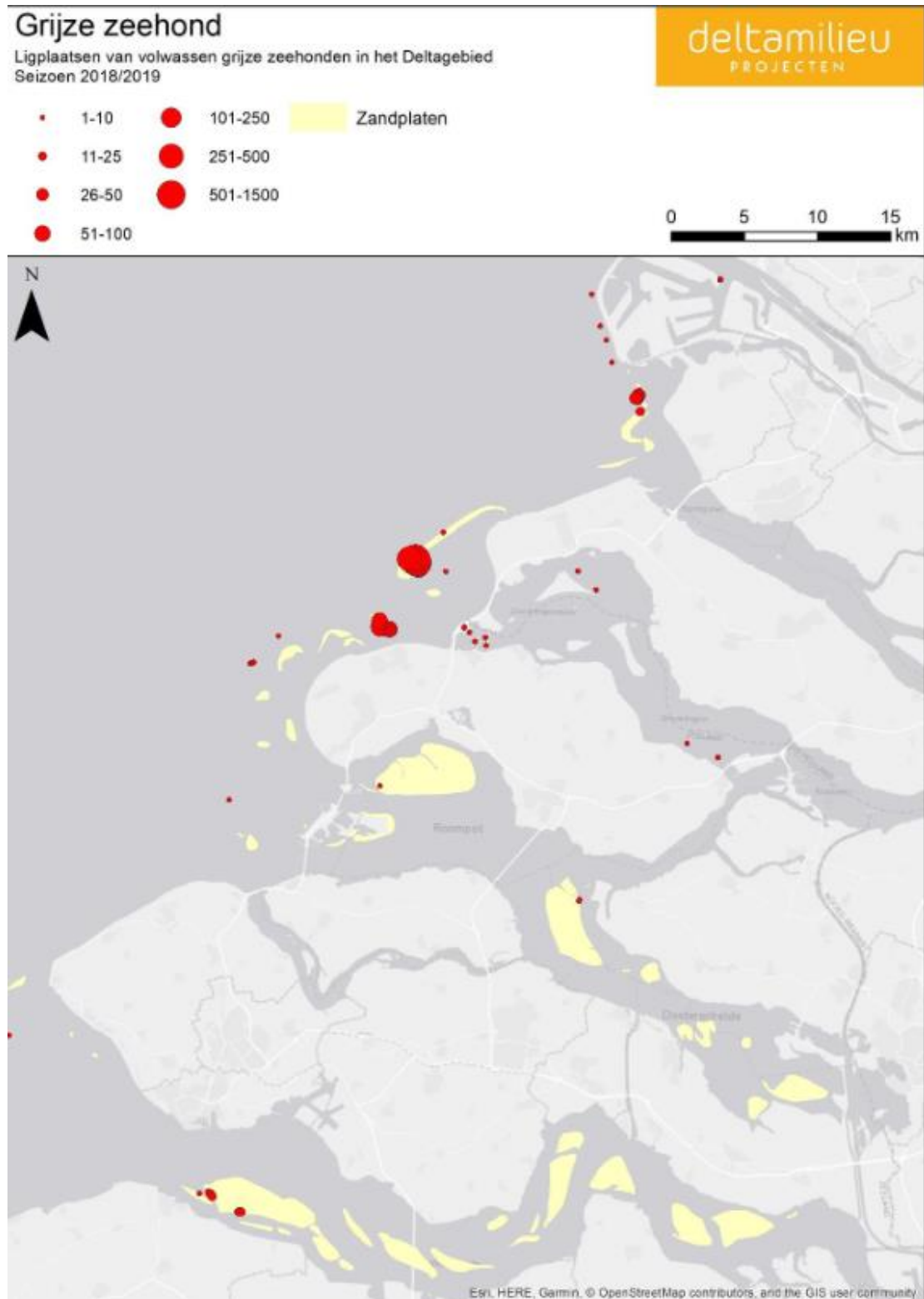
(bron: Natura 2000 beheerplan Westerschelde & Saeftinghe).

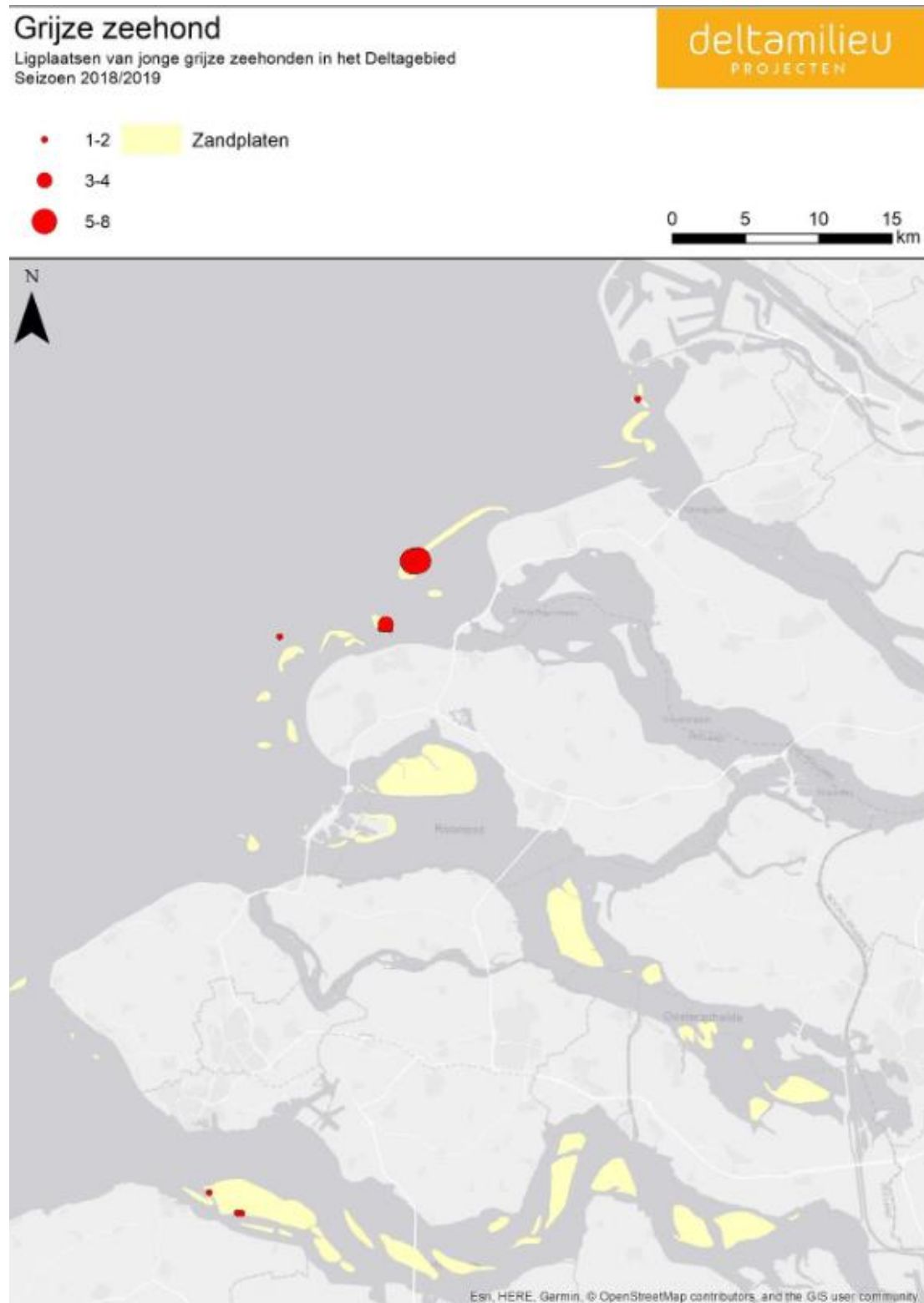
Figuur 3.3 Verspreidingskaart gewone zeehond (rustplaats adult) (Hoekstein et al., 2020)

Figuur 3.4 Verspreidingskaart gewone zeehond met pups (Hoekstein et al., 2020)

Figuur 3.5 Verspreidingskaart grijze zeehond adult (Hoekstein et al., 2020)

Figuur 3.6 Verspreidingskaart grijze zeehond jong (Hoekstein et al., 2020)

3.5 Conclusie toetsing beheerplannen

De suppletie en alle daarbij horende activiteiten zijn onder voorwaarden vrijgesteld in de beheerplannen. Aan alle voorwaarden wordt voldaan, er is daarom geen vergunning nodig. Wanneer de wijze waarop de suppletie wordt uitgevoerd afwijkt van wat in de toets is beschreven, dient opnieuw getoetst te worden of de suppletie nog voldoet aan de vrijstellingsvoorwaarden

De volgende uitvoeringsvoorwaarden moeten in het ecologisch werkprotocol van de aannemer worden opgenomen. Middels dit ecologisch werkprotocol, waaraan de aannemer contractueel gebonden is, wordt het naleven van de vrijstellingsvoorwaarden geborgd.

Voorwaarden in ecologisch werkprotocol aannemer

Geen stilliggende schepen op <1200 meter afstand van ligplaats zeehonden Bankje van Zoutelande.
---

4 Wnb Soortenbescherming

4.1 Werkwijze Wnb Soortenbescherming

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsdata
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Op basis van bovenstaande gegevens is getoetst of de Wnb soortenbescherming wordt overtreden en of hiervoor maatregelen en/of een ontheffing nodig zijn. Het bevoegd gezag is Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat.

4.2 Wetgeving

Bescherming van flora en fauna is geregeld in de Wet natuurbescherming. Hierin is een aantal verbodsbepalingen opgenomen. Tabel 4.1 geeft een samenvatting van de voor deze activiteit relevante verbodsbepalingen.

Tabel 4.1 Relevante verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb

	A	B	C
Verbodsbepaling	Vogels Vrl	Dieren Hrl/ Bonn/Bern	Dieren (‘nationaal’)
Storen / verstoren	3.1.4	3.5.2	
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2		
Beschadigen of vernielen verblijfplaatsen		3.5.4	3.10.1.b (vaste vp)

4.3 Toetsing Wnb Soortenbescherming

De activiteiten zijn beoordeeld op mogelijke effecten op beschermde soorten. Tabel 4.2 geeft de resultaten van deze beoordeling. In de milieueffectrapportage (m.e.r.) over de winning van zand² is vastgesteld dat de zandwinning niet leidt tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor de winning van zand is daarom geen ontheffing nodig.

Zorgplicht

In artikel 1.11 van de wet is de zorgplicht opgenomen. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken / ongedaan te maken. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten, dieren en beschermde natuurgebieden. In gewone bewoordingen houdt de zorgplicht in dat gewerkt wordt met respect voor de natuur en voor levende dieren en planten. Zo moet dieren die kunnen vluchten voor de werkzaamheden de kans daartoe geboden worden

² MER Winning suppletiezand Noordzee 2018 t/m 2027, Sweco, 2017.

Tabel 4.2 Beoordeling beschermde soorten op en nabij suppletielocatie en in duinen

Soortgroep/soort	Mogelijke aanwezigheid en beoordeling
Flora	
N.v.t.	Niet aanwezig op of in de directe nabijheid van het strand. Worden niet beïnvloed door suppletie en of vervoersbewegingen.
Zeezoogdieren	
Bruinvis	Bruinvis is beschermd onder artikel 3.5 waardoor een verbod op aantasting van verblijfplaatsen geldt én op verstoring. Binnen de eerste drie kilometer uit de kust worden bruinvissen bijna overal gezien, met de grootste dichtheden in jan-mrt. Hoewel lokaal en tijdelijk verstoring kan optreden, zullen effecten op de bruinvis als gevolg van onderwatergeluid verwaarloosbaar klein zijn. Blijvende effecten zijn uitgesloten, de wet wordt niet overtreden.
Gewone zeehond en grijze zeehond (artikel 3.10)	Komen in (ruime) omgeving in de kustwateren voor. Op 1000 meter afstand van de vaarroute ligt het Bankje van Zoutelande dat in theorie in een geschikte rustplaats voor zeehonden voorziet. Er zijn adulte rustende gewone zeehonden bekend (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2016). De vaarroute gaat via een bestaande vaargeul en de schepen gaan daardoor op in het bestaande scheepvaartverkeer. Stilliggende schepen liggen op meer dan 1200 meter afstand. Gelet op de afstand en op het tijdelijke karakter van de activiteit is een effect op deze rustplaats uitgesloten. Een overtreding van de wet is daarom uitgesloten.
Grondgebonden zoogdieren	
Diverse soorten	Niet in de omgeving van de suppletielocaties. Worden niet beïnvloed door suppletie en of vervoersbewegingen.
Vleermuizen	
Diverse soorten	Niet op en nabij strand. Worden niet beïnvloed door suppletie en of vervoersbewegingen.
Vogels	
Diverse soorten	Gelet op de recreatiedruk worden geen broedende vogels binnen de invloedssfeer van de activiteiten verwacht.
Amfibieën en reptielen	
Diverse soorten	Niet op en nabij strand. Wordt niet beïnvloed door suppletie en of vervoersbewegingen.
Vissen	
Steur, Houting	Beschermde vissen ondervinden geen effect van de strandsuppletie.
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	
Gevlekte witsnuitlibel	Niet op en nabij strand. Wordt niet beïnvloed door suppletie en of vervoersbewegingen.

4.4 Conclusie

De conclusies ten aanzien van beschermde soorten is dat negatieve effecten op beschermde soorten zijn uitgesloten. Een ontheffing is niet nodig. Wel dient de zorgplicht in acht genomen te worden, deze wordt in het ecologisch werkprotocol van de aannemer uitgewerkt.

5 Conclusies

5.1 Gebiedsbescherming

Voor de activiteit gelden de voorwaarden uit de beheerplannen Voordelta, Vlake van de Raan, Westerschelde & Saefthinghe. Aan de voorwaarden wordt voldaan waardoor geen vergunning van de Wnb nodig is. Naast de algemene voorwaarden (zie bijlage 1) geldt voor deze locatie specifiek onderstaande voorwaarden, deze komen in het ecologisch werkprotocol van de aannemer. Middels dit ecologisch werkprotocol, waaraan de aannemer contractueel gebonden is, wordt het naleven van de vrijstellingsvoorwaarden geborgd. Wanneer de wijze van uitvoering of periode van de suppletie wijzigt, dient opnieuw getoetst te worden of de suppletie nog voldoet aan de voorwaarden.

Voorwaarden in ecologisch werkprotocol aannemer

Geen stilliggende schepen op <1200 meter afstand van ligplaats zeehonden Bankje van Zoutelande.

5.2 Soortenbescherming

De Wnb onderdeel Soortenbescherming wordt met zekerheid niet overtreden. De volgende maatregelen moeten in het ecologisch werkprotocol van de aannemer worden opgenomen. Hierdoor is er geen overtreding van de Wnb en is er geen ontheffing nodig.

Voorwaarden in ecologisch werkprotocol aannemer

Algemene zorgplicht (zie bijlage 1).

6 Literatuur

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2016. Natura 2000 Deltawateren. Westerschelde & Saeftinghe. Beheerplan 2016-2022. 20 juni 2016.

F. A. Arts, S. Lilipaly, M.S.J. Hoekstein, K.D. van Straalen, P. A. Wolf en L. Wijnants, 2017. Vlissingen, mei 2017. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta in 2015/2016 Rapport Rijkswaterstaat – Centrale Informatievoorziening. Rapport BM 17.20.

Arts, F.A., S.J. Lilipaly, M.S.J. Hoekstein, K.D. van Straalen, M. Sluijter & P.A. Wolf, 2018. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2016/2017. Rijkswaterstaat Centrale informatievoorziening Rapport BM 18.03. Deltamilieu Projecten, Vlissingen.

Arts, F.A., S.J. Lilipaly, M.S.J. Hoekstein, K.D. van Straalen, M. Sluijter & P. A. Wolf, 2019. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2017/2018. Rijkswaterstaat, Centrale informatievoorziening Rapport BM 19.08. Deltamilieu Projecten Rapportnr. 2019-04. Deltamilieu Projecten, Vlissingen

Hoekstein, M.S.J., Arts, F.A., S.J. Lilipaly, K.D. van Straalen, M. Sluijter & P. A. Wolf, 2020. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2018/2019. Rijkswaterstaat, Centrale informatievoorziening Rapport BM 20.03. Deltamilieu Projecten Rapportnr. 2020-03. Deltamilieu Projecten, Vlissingen.

Rijkswaterstaat 2019. Vaarroutes bij geplande suppleties 2020-2021 voor PAS berekeningen

Rijkswaterstaat, 2016. Natura 2000 Vlake van de Raan. Beheerplan. Maart 2016.

Rijkswaterstaat, 2016. Natura 2000 Voordelta 2015-2021. Beheerplan. Februari 2016.

Royal Haskoning DHV, 2014. Gebruikstoets Voordelta. Tweede Beheerplan Voordelta. Augustus 2014 Definitief.

Sweco, 2017. Winning suppletiezand Noordzee 2018 t/m 2027. Milieueffectrapportage. De Bilt, 18 december 2017.

Bijlage 1   Uitvoeringsvoorwaarden voor aannemer

Deze voorwaarden dienen opgenomen te worden in het ecologisch werkprotocol van de aannemer. Middels dit ecologisch werkprotocol, waaraan de aannemer contractueel gebonden is, wordt het naleven van de vrijstellingsvoorwaarden geborgd. De getoetste activiteiten staan in hoofdstuk 2 beschreven. Wanneer de wijze van uitvoering of periode van de suppletie wijzigt, dient opnieuw getoetst te worden of de suppletie nog voldoet aan de vrijstellingsvoorwaarden. Zo geldt voor deze suppletie dat het graven van een geleidegeul of het doorgraven van een brekerbank niet is getoetst. Indien dit wel het geval is, dient deze activiteit alsnog getoetst te worden.

Voorwaarden in ecologisch werkprotocol aannemer
<p>1. Uitwerking van de zorgplicht.</p> <p>De zorgplicht houdt in dat één ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten, dieren beschermde natuurgebieden. In gewone bewoordingen houdt de zorgplicht in dat gewerkt wordt met respect voor de natuur en voor levende dieren en planten. Zo moet dieren die kunnen vluchten voor de werkzaamheden de kans daartoe geboden worden. De aannemer geeft aan op welke wijze aan de zorgplicht invulling wordt gegeven.</p>
<p>2. Zeehonden Bankje van Zoutelande</p> <p>Geen stilliggende schepen op <1200 meter afstand van ligplaats zeehonden Bankje van Zoutelande.</p>
<p>3. Onverwachte aanwezigheid van beschermde soorten.</p> <p>Bij onverwachte aanwezigheid van beschermde soorten wordt Rijkswaterstaat en het bevoegd gezag direct op de hoogte gebracht. De werkzaamheden worden pas hervat nadat de door een ter zake deskundige ecoloog noodzakelijk geachte beschermende maatregelen zijn getroffen. De maatregelen worden schriftelijk verantwoord en aan het bevoegd gezag gestuurd.</p>
<p>4. Deskundige</p> <p>De voorwaarden worden uitgevoerd door of onder toezicht van een ecologisch deskundige. Dit is een persoon die aantoonbaar een opleiding, kennis en ervaring heeft op het gebied van de (soort)specifieke ecologie. De deskundige heeft een afgeronde hbo of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie of; een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren. Daarnaast heeft de deskundige praktijkervaring opgedaan, via een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, natuur beherende organisaties of organisaties die zich inzetten op het gebied van soortenbescherming. Of is een medewerker van Rijkswaterstaat die aantoonbaar ervaringskennis heeft van de betreffende soorten in de beheergebieden van Rijkswaterstaat.</p>